

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-11889/2017-ERU

Praha 14. prosince 2017

Č. j. 11889-7/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-11889/2017-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 9. října 2017 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, společností se sídlem č.p. 8, 503 12 Světí, IČO: 252 81 861, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o), ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **ASJ s.r.o.**, se sídlem č.p. 8, 503 12 Světí, IČO: 252 81 861 (dále také „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 30. srpna 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v Týništi nad Orlicí zemní práce související s vybudováním přívodu vody pro nemovitost č. p. ■■■ (dále jen „stavba“), při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE Dn 90, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 40 000 Kč** (slovy: čtyřicet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 35717.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 35717.

Odůvodnění

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona, v souladu s ust. § 53 zákona o přestupcích, bylo dne 7. listopadu 2017 doručeno odevzdání věci Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, územního odboru Rychnov nad Kněžnou, obvodního oddělení (dále jen „Policie ČR“) společně se spisovým materiálem č. j. [REDAKCE] k projednání přestupku účastníka řízení.

Po prostudování podkladů obsažených ve spisových materiálech Policie ČR dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 21. listopadu 2017 v souladu s ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 150 správního řádu příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 21. listopadu 2017. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Zjištění a popis skutkového stavu

Dne 30. srpna 2016 oznámil na havarijní linku RWE pan [REDAKCE], jednatel účastníka řízení (dále jen „[REDAKCE]“), že téhož dne v Týništi nad Orlicí u nemovitosti č. p. [REDAKCE] došlo k poškození plynárenského zařízení. Na základě tohoto oznámení byly na místo vyslány jednotky Hasičského záchranného sboru a hlídka Policie ČR.

Policie ČR pořídila na místě fotodokumentaci.

Před vlastním zahájením zemních prací v místě stavby nebylo vydáno vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby a ani nedošlo k vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Vlastní existence plynárenského zařízení tak nebyla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

K věci podali vysvětlení pan [REDAKCE] a pan [REDAKCE], zaměstnanci účastníka řízení, kteří shodně uvedli, že na pokyn [REDAKCE] prováděli zemní práce související s vybudováním přívodu vody pro nemovitost č. p. [REDAKCE]. Dále uvedli, že zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, prováděla strojně osoba, která byla na tyto zemní práce související se stavbou najatá [REDAKCE].

K věci podal vysvětlení [REDAKCE], který uvedl, že je jednatelem účastníka řízení a že vydával pokyny svým zaměstnancům k provádění zemních prací souvisejících se stavbou. Dále uvedl, že za účelem strojního provedení výkopu pro vybudování přívodu vody pro nemovitost č. p. [REDAKCE] si najal zemní stroj (nakladač JCB) s obsluhou - panem [REDAKCE], kterému dal pokyn, jak má výkop provést. [REDAKCE] uvedl, že před zahájením zemních prací nebylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu, a to z důvodu, že se mylně domníval, že ve směru výkopu se žádné plynárenské zařízení nenachází.

K věci podal vysvětlení pan [REDAKCE], obsluha zemního stroje, který uvedl, že na zemní práce související se stavbou byl najat [REDAKCE] a podle jeho pokynů také zemní práce prováděl. K poškození plynárenského zařízení došlo lžicí zemního stroje při provádění výkopu pro vybudování přívodu vody pro nemovitost č. p. [REDAKCE].

Dne 30. srpna 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského v Týništi nad Orlicí při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení. Ze získaných podkladů vyplývá, že k poškození plynárenského zařízení došlo při provádění zemních prací pomocí zemního stroje (nakladač JCB). Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 142 m³ plynu do ovzduší za dobu 80 minut, k přerušení dodávky plynu konečnému zákazníkovi nedošlo, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a z protokolu o úniku plynu ze dne 30. srpna 2017.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených ve spisových materiálech Policie ČR dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 21. listopadu 2017 v souladu s ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 11889-3/2017-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona uložena pokuta ve výši 40 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 21. listopadu 2017.

Dne 29. listopadu 2017 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení, který byl dle svého obsahu posouzen jako odpor proti shora uvedenému příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo. Účastník řízení v podání uvedl, že podává odpor proti příkazu č. j. 11889-3/2017-ERU, neboť (i) ukládání sankcí by mělo být až krajním prostředkem ke zjednání nápravy, (ii) primárním účelem opatření ukládaných správními orgány by mělo být zejména zajištění odstranění nedostatků, (iii) účastník řízení si od počátku uvědomoval a uvědomuje závažnost svého činu, (iv) účastník řízení uhradil veškerou jím způsobenou škodu včetně souvisejících vedlejších nákladů, (v) za stávající situace uložená pokuta již neplní její represivní funkci a z tohoto důvodu ji tak již není nutné ukládat, (vi) výše pokuty zcela neodpovídá dosavadní rozhodovací praxi úřadu, když za obdobné přestupky byla uložena pokuta ve výši jednotek tisíc, tedy nikoli desítek tisíc, jako v případě účastníka řízení. Závěrem účastník řízení žádá o prominutí pokuty, popřípadě o její snížení, a to na výši obdobnou jako v jiných obdobných případech, v řádu jednotek tisíc českých korun.

Dne 1. prosince 2017 odeslal správní orgán účastníkovi řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 11889-5/2017-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit

správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do 10 kalendářních dnů od doručení.

Účastník řízení využil svého práva a vyjádřil se přípisem ze dne 11. prosince 2017, ve kterém uvedl, že jako doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech připojuje výkaz zisku a ztrát za rok 2016 a dále uvedl, že výše stanovené pokuty je téměř [REDAKCE] z předpokládaného zisku společnosti ze zakázky, kde došlo při provádění zemních prací k poškození plynárenského zařízení. Veškeré další náklady související s poškozením plynárenského zařízení byly uhrazeny.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-11889/2017-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Obecný právní rámec

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich“), který podle ust. § 1 tohoto zákona upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

IV. II. Právní posouzení skutku

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval přestupkem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení, respektive zakazuje poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít a nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání

(provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně), vedoucího k poškození plynárenského zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 30. srpna 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v Týništi nad Orlicí strojně zemní práce, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE DN 90. Tuto skutečnost účastník řízení ostatně ani nezpochybňuje.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl, zejména zda byl správcem plynárenského zařízení udělen souhlas se zemními pracemi, ve smyslu ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys, který činí u plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce 1 m na obě strany.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že účastník řízení se mylně domníval, že ve směru výkopu se žádné plynárenské zařízení nenachází, přitom účastník řízení jako společnost, jejíž činností je mimo jiné projektová činnost ve výstavbě, provádění staveb včetně jejich změn, udržovacích prací a inženýrská činnost v investiční výstavbě, si měl být vědom toho, že před započítím zemních prací měl požádat správce plynárenského zařízení o souhlas se zemními pracemi v ochranném pásmu plynárenského zařízení a o případné vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

IV. III. Vypořádání námitek účastníka řízení

K námitkám účastníka řízení správní orgán dále uvádí, že

- i) při ukládání pokuty přihlíží k tomu, jakým způsobem byl ohrožen nebo narušen zájem společnosti na bezporuchovém fungování energetického zařízení a rozsahu způsobené škody přiznává účinek polehčující nebo přitěžující okolnosti. Správní orgán upozorňuje, že účelem sankce ve správním řízení je v zákonem vymezených případech chránit před poškozováním konkrétní zájmy společnosti, poškozování těchto zájmů postihovat, jakož i bránit pachatelům v páchání nežádoucí činnosti. Účelem sankce je dále působit výchovně nejen přímo na pachatele protiprávní činnosti, ale také na ostatní členy společnosti tak, aby docházelo k minimalizaci počtu případů závadného chování a zejména byla potlačována četnost jeho opakování. Pokuta tedy musí mít jednak výchovný charakter a jednak represivní účinek. Nutnou podmínkou pro naplnění těchto požadavků je, aby uložená sankce byla dostatečně účinná. Jestliže je ve správním řízení ukládána sankce v podobě pokuty, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pouze v takovém případě, kdy uložená pokuta způsobí pachateli nezanedbatelnou majetkovou újmu, může uložení této sankce vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence a uložená pokuta neztrácí cokoliv ze své účinnosti. I přesto uložená sankce řádově nedosahuje ani hranice 1 % maximální zákonné výše. Účastníku řízení tak byla uložena pokuta u spodní hranice

- zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem
- ii) správní orgán se s touto námitkou účastníka řízení vypořádal již v předchozím bodu
 - iii) správní orgán prvního stupně tuto námitku účastníka řízení považuje za nedůvodnou, neboť charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena samotným porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. V praxi to znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k omezení nebo ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.
 - iv) uvedenou námitku shledává správní orgán nedůvodnou, jelikož k této skutečnosti již přihlédl při stanovení výše pokuty ve zrušeném příkaze.
 - v) správní orgán se s touto námitkou účastníka řízení vypořádal již v předchozím bodu i) a ii)
 - vi) pokuta stanovená ve výši, jak je uvedena v napadeném rozhodnutí, odpovídá aktuální rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu ve stejných či obdobných případech. Ke zvýšení úrovně udělovaných pokut přistoupil Energetický regulační úřad v reakci na trvale rostoucí počet porušování předmětného ustanovení energetického zákona, v tomto případě ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Vzhledem k době, od které již bylo přistoupeno ke zvýšení úrovně pokut, považuje správní orgán prvního stupně tuto dobu za dostatečně dlouhou na to, aby bylo již možno hovořit o nově ustálené rozhodovací praxi, a proto je zdůvodnění výše udělené pokuty popsáno tak, jak je uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Doposud Úřad ve svých rozhodnutích ukládal pokuty na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby, a to i v případě závažných porušení zákona. Správní rozhodování Úřadu tak do značné míry nekorelovalo s represivní a preventivní funkcí správní trestání. Pokuty ukládané v dosavadní výši neumožňovaly, aby byl odpovídajícím způsobem chráněn zájem společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení s minimalizací dopadů do života a zdraví osob, majetku či zájmu na ochraně životního prostředí. Je potřeba předestřít, že energetická zařízení přitom plní důležitou celospolečenskou úlohu a je v zájmu společnosti, aby byl počet zásahů, které jsou způsobily jejich bezpečný a spolehlivý provoz negativně ovlivnit, trvale snižován. Správní orgán prvního stupně dále uvádí, že při stanovení konkrétní výše pokuty tuto pokutu stanoví na základě volného uvážení, v mezích zákona, přičemž žádný právní předpis nestanovuje, že by pokuta měla být v přímé úměře například k dosaženému zisku, jak účastník řízení v podaném odporu naznačuje. Správní orgán podotýká, že je věcí účastníka řízení, jakým způsobem koná zemní práce v ochranných pásmech energetických zařízení, nicméně musí být připraven nést následky za své případné protiprávní jednání.

Správní orgán k žádosti účastníka řízení o přehodnocení výše pokuty uvádí, že v příkazním řízení posoudil okolnosti, které považoval za nejdůležitější při stanovení výše pokuty a pokutu uložil u spodní hranice zákonného rozpětí, přičemž žádný právní předpis nestanovuje, že by pokuta měla být v přímé úměře k dosaženému zisku.

IV. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Správní orgán k tomu dodává, že obsluha bagru jistě jednala na pokyn účastníka řízení, neboť k tomu, aby mohla podávat čerpadlo do výkopu, musela dostat jasné instrukce, odkud čerpadlo vzít a do kterého místa ho uložit.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupku je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků přestupkového jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, přičemž nedošlo k přerušení dodávky plynu konečnému zákazníkovi a došlo k úniku 142 m³ plynu do ovzduší. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Správní orgán pro úplnost dodává, že pro naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku postačí i již samotné ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení, avšak v daném případě došlo přímo k jejímu porušení, jak je uvedeno výše. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného přestupku.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

Charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost

za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 68 odst. 3 energetického zákona).

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, když je zřejmé, že účastník řízení se mylně domníval, že ve směru výkopu se žádné plynárenské zařízení nenachází, přitom účastník řízení jako společnost, jejíž činností je mimo jiné projektová činnost ve výstavbě, provádění staveb včetně jejich změn, udržovacích prací a inženýrská činnost v investiční výstavbě si měl být vědom toho, že před započítáním zemních prací měl požádat správce plynárenského zařízení o souhlas se zemními pracemi v ochranném pásmu plynárenského zařízení a o případné vytyčení plynárenského zařízení v terénu.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

V. Uložení pokuty

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

V řízení bylo prokázáno, že před započítáním zemních prací účastník řízení nepožádal správce plynárenského zařízení o souhlas se zemními pracemi v ochranném pásmu plynárenského zařízení a ani o vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Uvedené skutečnosti hodnotí správní orgán jako přitěžující okolnosti. Účastník řízení, kterým je společnost, jejíž činností je mimo jiné projektová činnost ve výstavbě, provádění staveb včetně jejich změn, udržovacích prací a inženýrská činnost v investiční výstavbě, si měl být vědom toho, že před započítáním zemních prací měl požádat správce plynárenského zařízení o souhlas se zemními pracemi v ochranném pásmu plynárenského zařízení a o případné vytyčení plynárenského zařízení v terénu.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy jako polehčující okolnost. Účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí

správní orgán jako výrazně polehčující okolnost. Skutečnost, že v důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku pouze malého množství plynu do ovzduší, přičemž nedošlo k přerušení dodávek plynu žádnému konečnému zákazníkovi, hodnotí správní orgán jako polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení využil svého práva a doložil své aktuální majetkové poměry na základě Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry ze dne 1. prosince 2017, č. j. 11889-5/2017-ERU. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložená pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby. Správní orgán k předaným podkladům uvádí, že i vzhledem k tomu, že z výkazu zisku a ztrát ke dni 31. prosince 2016 vyplývá, že výsledek hospodaření po zdanění byl ke dni 31. prosince 2016 ve výši [REDAKCE] Kč (v minulém období [REDAKCE] Kč), nelze hovořit o tom, že by udělená pokuta mohla mít likvidační charakter nebo že by s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení byla pokuta nepřiměřená neboť i) čistý obrát účastníka řízení za účetní období 2016 byl [REDAKCE] Kč a za loňský rok ve výši [REDAKCE] Kč, ii) pohledávky za upsaný základní kapitál představují v netto výši [REDAKCE] Kč, a proto správní orgán neshledal důvod pro snížení uložené pokuty.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé spodní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava